

> Retouradres Postbus 20951 2500 EZ Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directie Internationale
Zaken**

Rijnstraat 8
Postbus 20951
2500 EZ Den Haag

Kenmerk

IZ/2010019390

Bijlage(n)

Beantwoording
Kamervragen van het lid
Koopmans

Datum 14 juli 2010
Betreft Toelichting op HFC projecten onder het CDM (Clean Development
Mechanism)

Geachte Voorzitter,

De afgelopen dagen zijn in Nederlandse dagbladen berichten verschenen over het gebruik van internationale CO2 rechten, gegenereerd door verbranding van HFC23. Omdat in die berichten ook een relatie wordt gelegd met de rol van Nederland bij de aankoop van deze rechten hecht ik eraan uw Kamer over deze zaak te informeren.

Inmiddels zijn hierover ook Kamervragen gesteld door het lid Koopmans. Deze vragen worden in bijlage 1 bij deze brief beantwoord.

Om te voldoen aan de klimaatafspraken onder het Kyoto Protocol kan Nederland nationale CO2 reducties realiseren óf een deel daarvan compenseren door CO2-emissierechten (CO2 credits) aan te kopen in het buitenland, die onder meer gegenereerd kunnen worden onder het CDM (*Clean Development Mechanism*).

Bij de productie van het koelmiddel HCFC22 komt als ongewenst bijproduct HFC23 vrij, een broeikasgas dat 11.700 keer zo sterk is als CO2. Vernietiging door verbranding van het vrijgekomen HFC23 kan dus een belangrijke bijdrage leveren aan de beperking van klimaatverandering.

Omdat vernietiging van HFC23 in ontwikkelingslanden niet verplicht is, wordt dit veelal als CDM project gerealiseerd. Alleen die HFC productie installaties die voor 2005 al in gebruik waren kunnen CO2 rechten onder het CDM claimen; voor nieuwe installaties is deze route afgesloten.

De kosten van HFC23 vernietiging zijn relatief gering vergeleken met de inkomsten uit de verkoop van CDM credits. Soms zijn de inkomsten uit de verkoop van deze credits zelfs hoger dan de inkomsten uit de verkoop van het hoofdproduct HCFC22. Dat alles kan leiden tot perverse situaties, waarbij de producent er belang bij heeft de hoeveelheid HFC23 eerst verder te verhogen en vervolgens te vernietigen en deze vernietiging vervolgens als CO2 credits op de CDM markt aan te bieden. Dit kan de geloofwaardigheid van CDM aantasten. Overigens wordt in met name China om deze reden een hoge belasting geheven op de financiële inkomsten uit CDM bij deze HFC projecten, waarvan de opbrengsten worden ingezet voor andere klimaatdoeleinden.

Op het functioneren van CDM wordt toegezien door de *CDM Executive Board* (EB), die 20 leden heeft en die is ingesteld door de VN Klimaatconferentie. De EB Laat

zich onder meer adviseren door het Methodologie Panel. Dit Panel ontwerpt de methodologische spelregels waaraan alle CDM projecten moeten voldoen, dus ook voor HFC projecten.

Directie Internationale Zaken

Tot nu toe zijn in totaal 22 HFC projecten door de EB goedgekeurd, tezamen goed voor ruim 600 Mton aan CO2 reducties, maar in potentie nog veel meer, omdat van vele projecten de looptijd nog verlengd kan worden.

Datum
14 juli 2010

Kenmerk
IZ/2010019390

VRM is koper van CO2 credits in 3 van de 22 HFC projecten, één in India en twee in China, die in totaal voor de Kyoto periode ca 14 Mton reducties op moeten leveren; dit komt overeen met ongeveer 50% van VRM's CDM portefeuille. Tot nu toe is vanuit deze 3 HFC projecten 6,6 Mton op het Nederlandse register bijgeschreven en is voor de levering daarvan betaald. Er zijn echter nog geen credits ingeleverd om aan de Kyoto verplichting te voldoen; dat hoeft pas te geschieden na december 2012.

CDM Watch, een NGO die zoals de naam aangeeft het functioneren van CDM kritisch volgt, heeft bij ten minste één HFC project – dat overigens geen deel uitmaakt van de VRM portefeuille - geconstateerd dat direct na de goedkeuring door de EB de productie van HCFC22 en daarmee het genereren van HFC23 werd opgevoerd tot het toegestane maximum. Dat roept de vraag op of zonder CDM ook zoveel credits zouden zijn gerealiseerd en dus stelt CDM Watch de geloofwaardigheid van een deel van deze credits ter discussie. CDM Watch heeft op 12 juni 2010 deze zaak aan de orde gesteld en bij de EB een verzoek ingediend de methodologische spelregels aan te scherpen.

Het Methodologie Panel heeft dit nader onderzocht en heeft hierover op 1 juli 2010 haar rapport uitgebracht¹.

De belangrijkste conclusie luidt dat er duidelijke signalen zijn dat bij diverse HFC projecten de HCFC22 productie is opgevoerd tot het maximum. Dat lijkt in te houden dat meer HFC23 is gegenereerd (en vervolgens vernietigd) dan zonder het CDM zou zijn gebeurd. Dat is – als alleen die projecten worden beschouwd – slecht nieuws voor het klimaat. Het is echter denkbaar dat tegelijkertijd bij andere HFC producenten die niet onder het CDM vallen de productie in dezelfde mate is afgenomen, waardoor het overall effect op het klimaat toch nog neutraal zou zijn. Het is ook mogelijk dat de extra productie gelijke tred heeft gehouden met toenemende markt vraag naar het hoofdproduct HCFC22. Ook dan kan niet betoogd worden dat onnodig veel is geproduceerd. Om hierin meer duidelijkheid te brengen stelt het Methodologie Panel voor nu eerst de marktontwikkelingen aan een nader onderzoek te onderwerpen.

Eind juli 2010 zal de EB zich over de aanbevelingen van het Methodologie Panel buigen. Zodra de uitkomsten van een nader onderzoek beschikbaar zijn zal ik uw Kamer daarover informeren.

Hoogachtend,
de minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

J.C. Huizinga-Heringa

¹ Te vinden op <http://cdm.unfccc.int/Panels/meth/index.html> onder MP44, annex 2

Bijlage 1 bij de brief "Toelichting op HFC projecten onder het CDM (Clean Development Mechanism)"

Directie Internationale Zaken

Datum
14 juli 2010

Kenmerk
IZ/2010019390

In deze bijlage wordt nader ingegaan op de vragen van het lid Koopmans (CDA) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over mogelijke wanpraktijken en of fraude bij CDM-projecten (ingezonden 8 juli 2010).

Voor sommige van deze vragen verwijs ik bij onderstaande beantwoording naar de hoofdtekst van de brief.

1

Kent u het onderzoek dat wordt uitgevoerd naar mogelijke wanpraktijken en of fraude bij Clean Development Mechanism (CDM)-projecten die betrekking hebben op HCFC-22?^{2 3}

Ja

2

Bent u bereid te zijner tijd de resultaten van het onderzoek vergezeld van een kabinetsreactie aan de Kamer te doen toekomen? Wanneer mag de Kamer dit verwachten?

Ja.

De CDM Executive Board moet nog besluiten over een aanvullend onderzoek. Het is nog onduidelijk hoelang een mogelijk aanvullend onderzoek zal duren alsmede wanneer daarna de positiebepaling van de CDM Executive Board zal zijn afgerond, doch met enkele maanden moet worden gerekend.

3

Kunt u uiteenzetten wat de verdenking inhoudt?

Ik verwijs hiervoor naar de hoofdtekst van de brief.

4

Welke projecten in welke landen zijn verdacht?

Hoewel de NGO die deze zaak aanhangig heeft gemaakt zich daarover niet expliciet heeft uitgesproken ga ik ervan uit dat alle 22 HFC projecten die onder het CDM zijn goedgekeurd zullen worden onderzocht. Deze projecten zijn gelegen in China, India, Zuid-Korea, Mexico en Argentinië

5

Hoeveel Nederlandse emissierechten worden betrokken uit projecten die verdacht zijn?

Ik verwijs hiervoor naar de hoofdtekst van de brief.

6

Hoeveel geld heeft het kabinet (bij benadering) aan die projecten besteed en hoeveel is er nog gereserveerd?

---

² 1) FD, 3 juli 2010: 'VN onderzoekt verdachte CO2-handel'
<http://www.fd.nl/artikel/16994477/vn-onderzoekt-verdachte-co2-handel>

³ 2) de Volkskrant, 5 juli 2010: "Zweem van gesjoemel rond veel CO2 -projecten"

Ik verwijs hiervoor naar de hoofdtekst van de brief, waarin is aangegeven om welke volumes het gaat en welk deel al is geleverd en betaald. De namens VROM overeengekomen prijs is vertrouwelijke informatie die op grond van contractvoorwaarden niet openbaar mag worden gemaakt. De huidige marktprijs voor CDM projecten ligt tussen € 10 en € 12 per ton CO₂-eq reductie, doch VROM heeft minder betaald.

Directie Internationale Zaken

Datum
14 juli 2010

Kenmerk
IZ/2010019390

7

Wilt u uiteenzetten op welke momenten mogelijk misbruik van deze CDM-projecten is gesignaleerd (door bijvoorbeeld het kunstmatig verhogen van de uitstoot om die later tegen geringe kosten maar voor veel geld te verlagen), mede gezien het feit dat al in 2005 de CDM-regels dienaangaande zijn aangepast om kennelijk opgetreden of dreigend misbruik te bemoeilijken? Welke inspanningen heeft u sinds de eerste melding van mogelijk misbruik geleverd om misbruik tegen te gaan en de eigen emissie-rechten te schonen?

Deze zaak is pas zeer recent aanhangig gemaakt via een verzoek van de NGO aan de CDM Executive Board, ingediend eind juni 2010. Tot dan toe is er vanuit gegaan dat de aanscherpingen uit 2005 afdoende zijn; het voorgestelde nadere onderzoek zal moeten uitwijzen of dat inderdaad het geval is.

8

Zijn er nog meer types CDM-projecten waarbij misbruik vermoed en/of onderzocht wordt? Zo ja, welke?

Nee

9

Wat is het Nederlandse standpunt over de toekomst van CDM als onderdeel van internationaal klimaatbeleid en welke posities nemen andere actoren in deze discussie in?

Nederland is van oordeel dat CDM in een toekomstig klimaatregime beschikbaar moet blijven, maar voornamelijk gericht op de LDCs (Least Developed Countries) en andere niet snel-groeiende economieën, Snel-groeiende economieën zoals China en India zouden grotendeels van CDM moeten worden uitgesloten en uitgenodigd over te gaan naar een meer sectorale benadering. Dit standpunt vindt brede steun binnen de EU en ook wel daarbuiten, maar wordt vooralsnog niet gedeeld door de betrokken snel-groeiende economieën.

10

Was of bent u op de hoogte van fraude bij de CDM-projecten? En welke maatregelen zijn hierbij genomen of overwogen?

Het is te vroeg om te constateren of er daadwerkelijk sprake is van fraude. Eerst moet het nader onderzoek worden afgewacht.